

De professor lijkt wel een neomoslim

'Terug naar de traditionele rolverdeling tussen de seksen', stelt Harvey Mansfield (*DM 25/1*). De conservatieve Harvardfilosoof houdt een fervent pleidooi voor het aannemen van een duidelijke identiteit, een nieuwsoortig 'feminisme' dat recht doet aan de overeenkomsten en de verschillen tussen de seksen. De verschillen tussen de seksen dienen aanvaard te worden, aldus Mansfield. Mannen moet de ruimte gegund worden zich 'mannelijk' te gedragen, vrouwen om zich 'vrouwelijk' te gedragen, wat voor Mansfield hetzelfde lijkt te zijn als 'zich belangrijk voelen'. Alleen door het essentialisme te accepteren, het idee dat er essentiële verschillen zijn tussen mannen en vrouwen, zal het dedain afnemen dat mannen hebben jegens die zwakke schepseltjes die vrouwen heten.

Frappant in Mansfields stelling is dat mannen zich voornamelijk voelen als ze 'vechten en het land beschermen', waardoor 'iedereen zich belangrijk gaat voelen'. Vrouwen voelen zich in zijn optiek belangrijk als ze voor 'een ander kunnen zorgen' waarbij de link dat iedereen zich daardoor belangrijk gaat voelen, geheel ontbreekt. Hoezo dan, zal het dedain van mannen jegens vrouwen afnemen, als zijn mannelijkheid iedereen belangrijk doet voelen terwijl haar vrouwelijkheid dat niet vermag?

Mansfield lijkt dat laatste niet te beseffen. Zeker wanneer hij suggereert dat vrouwen niet zo op een carrière gebrand zijn. Liever zitten ze thuis om voor de kinderen te zorgen. Ze willen zich niet gedwongen voelen te moeten werken. Dat zouden we moeten erkennen.

In dit verband herinner ik me een debat van vorig jaar in Nederland. Een vrouw uit Saoedi-Arabië kreeg de vraag of ze het erg vond dat ze in haar land niet met de auto mocht rijden. Ze antwoordde dat westerse vrouwen juist achter het stuur gedwongen worden. Liever zouden ze, net als Arabische vrouwen, gechouffeurd worden maar, ging de redenering verder, westerse vrouwen worden nu eenmaal niet goed behandeld door hun mannen. Volgens de Saoedische vrouw werden westerse vrouwen ook gedwongen te werken. Zo werd geen eer gedaan aan hun delicate wezen en hun schoonheid en dat was ten nadele van de opvoeding van de kinderen.

Als je prachtige sluiers mag dragen, waarom moet je dan zo nodig ook carrière willen maken?, vraagt een personage in mijn

roman *Eenzaam heden* zich af. Het lijkt verdacht sterk op wat Mansfield bedoelt: vrouwen hoeven niet per se dezelfde loopbaan te hebben als mannen. Neigt Mansfield naar moslimse leringen over de traditionele rol van man en vrouw? Zo lijkt het wel. De moslima heeft 'een duidelijke identiteit'.

Bij het ontstaan van de islam kreeg de moslima vele rechten die haar positie verbeterden, zoals het recht om te erven. Er kwam ook een duidelijke rolverdeling waaruit blijkt dat de vrouw gelijkwaardig is aan de moslimman, maar zeker niet gelijk, want dat laatste is toch onbereikbaar – een stelling die ook door Mansfield wordt gedeeld. De man zorgt voor het inkomen en gaat uit werken, de vrouw voor de kinderen en kan binnen blijven.

Moslims menen dat op die manier de sowieso al zwakkere fysieke staat van de vrouw wordt erkend, beschermd en geeërd. Men acht bovendien ook emotioneler dan de man en dus niet geschikt om buitenshuis (leiden-de) functies te bekleden. Daarvoor zou ze harder moeten zijn en, om Mansfield nog eens aan te halen, kunnen beschikken over een 'abstracter en egoïstischer gevoel van belangrijkheid'.

Mocht de moslimvrouw het toch noodzakelijk achten zich buitenshuis te begeven, bijvoorbeeld om te gaan werken of om op de markt groenten te kopen, dan verplicht de Koran haar haar sieraad of tooi te bedekken. Het is niet duidelijk wat daarmee wordt bedoeld, maar traditionele moslims leiden hieruit af dat de vrouw een hoofddoek moet dragen. Die hoofddoek is bedoeld om de collectieve bezorgdheid in te dammen die moslims over de vrouwelijke seksualiteit hebben. Een moslimvrouw moet een hoofddoek dragen omdat ze anders te verleidelijk zou zijn. Haar verleidelijkheid en seksualiteit leiden tot chaos. Ze zouden erop gericht zijn de man tot misstappen te verlokken, bijvoorbeeld tot 'zina' (overspel). De beste manier om de chaos te voorkomen is haar thuis te houden.

Mansfield spreekt niet over deze 'vernietigende seksualiteit' van de vrouw. Wel oppert hij dat de vrouw niet dezelfde promiscuïteit bezit als de man. De man zou een veel promiscuïter spel spelen dan een vrouw. Zij is bescheidener in haar seksualiteit en mannelijke drift ligt uiteraard niet in haar natuur. Wat dan als een vrouw ernaar verlangt seksueel geheel vrij te willen zijn? Wat dan als ze wel verlangt hetzelfde spel te spelen als de man?

Laten we voor antwoorden bij de moslimse praktijk kijken: genoemd verlangen van de vrouw wordt vaker wel dan niet gezien als iets wat niet hoort, als iets abnormaal en 'vernietigend' voor zowel de vrouwelijkheid als de mannelijkheid. Om dat verlangen in te tomen, wordt ze soms gedwongen

Als je prachtige sluiers mag dragen, waarom dan zo nodig ook carrière willen maken? Dat lijkt Mansfield te bedoelen

binnenshuis te blijven, weg van mannen, en als ze huwt moet ze met haar maagdelijkheid bewijzen dat ze niet al te vaak ongeoorloofd buitenshuis vertoefde.

Het doen herleven van de traditionele rollen van mannen en vrouwen is een nobel doel waar het gaat om de bescherming van de vrouwelijkheid en mannelijkheid, en de erkenning dat vrouwen misschien sterker zijn op andere vlakken en mannen op hun

beurt op weer andere. Er is evenwel een gevaar. Als een vrouw de ambitie heeft de hele wereld tot haar toneel te maken, wordt haar dit afgeraden of verhinderd. In het ergste geval kunnen haar ambities een gevaar voor haar leven vormen.

Dan zijn we terug bij de welbekende Eva uit de Bijbel. Zij wilde meer dan de rol die God haar toebedeelde. Ze wilde kennis en macht. Ze wilde alles. Ze plukte de verboden vrucht en kreeg de schuld voor de zondeval. Hoe durfde ze te concurreren met de Almachtige en met Adam, Zijn evenbeeld? Dacht zij werkelijk kennis, macht en onafhankelijkheid te veroveren door daar zelf naar te streven? En, bespottelijker nog, wat bezielde haar het eenvoudige leven in het Paradijs nodeloos ingewikkeld te maken, door met haar bijzondere eigenschappen – tact, sensualiteit en verleidelijkheid – te pronken, die de goede Adam het Goddelijk gebod deed overtreden?

Eva's ingenieuze levensdrift werd als een daad van ongehoorzaamheid afgedaan. Sindsdien is de wereld vol van mannen die vooral geschapen lijken om haar dorst naar kennis en haar vrijheid in te beperken, haar kuis te houden en beschaamd over dat wat haar tot vrouw maakt.

Het gevaar van Mansfields pleidooi is dat we in een samenleving belanden waarin mannen, ondersteund door het woord van God, Eva altijd op haar plaats kunnen zetten. Daarom moeten we het niet zozeer hebben over rollen, maar over controle.

Dit weekend verschijnt er een interview met Harvey C. Mansfield in de krant.

Naema Tahir ziet geen heil in het neo-conservatieve rollenpatroon van Harvey Mansfield

Naema Tahir is schrijfster. Haar eerste roman *Eenzaam heden*, over een Pakistaanse migrante, is zopas verschenen. Gisteravond ging ze in het Vlaams-Nederlands huis De Buren in discussie met Mansfield.

LEZERSBRIEF

Harvey C. Mansfield

In het paginavullende opiniestuk van de conservatieve politieke filosoof Harvey C. Mansfield (*DM 24/1*) wordt het feminisme op compleet eenzijdige, archaische en foutieve manier naar voren gebracht.

Mansfield gaat ervan uit dat de feministische theorievorming 50 jaar na het verschijnen van *The Feminine Mystique* van Friedan en *Le deuxième sexe* van de Beauvoir, uit respectievelijk 1963 en 1949, geen evolutie heeft doorgemaakt en dat het feminisme vandaag één monolithisch blok is waarbinnen geen sprake van stromingen, verschillende, vaak botsende opinies.

Neem alleen maar de discussie rond de hoofddoek waarrond de meningen binnen de vrouwenbeweging zo verdeeld zijn, huidige liberale powerfeministen als Heleen Mees waar feministische organisaties als het Vrouwen Overleg Komitee, Flora, Fc Poppesnor zich tegen afzetten, radicale theoreticae als Arundhati Roy die pleiten voor een feminisme dat sociale rechtvaardigheid, keuzevrijheid... bepleit. Het discours van Mansfield geeft aan dat hij totaal niet gemachtigd is om een analyse te maken van wat feminisme anno 2008 betekent.

Een van de meest essentiële debatten binnen de feministische epistemologie is dat van gelijkheid versus verschil. Zeggen dat feministen willen dat vrouwen gelijk willen zijn aan mannen, is echter wel iets anders dan zeggen dat vrouwen hetzelfde moeten zijn als mannen. Gelijkheid is een antoniem van ongelijkheid, verschil een antoniem van hetzelfde ('sameness'). Feit dat Mansfield niet eens weet dat het debat tussen gelijkheid- en verschilfeministen inherent is aan de opkomst van het feminisme in de 19de eeuw en dat deze twee stromingen steeds aanwezig zijn geweest binnen deze politieke beweging, toont hoe beperkt zijn kennis over 'het' feminisme is. Door in zijn opiniestuk enkel een karikatuurale weergave te brengen van waar bepaalde (!) gelijkheidsfeministen voor pleiten, doet elk serieus gesprek, debat onrecht aan.

Feminisme draait om zelfbeschikking, autonome keuzes kunnen maken. Dat betekent de keuze hebben om thuis te werken voor je gezin (onbetaalde zorgarbeid), of de keuze om buitenshuis te gaan werken (betaalde loonarbeid), of het allebei willen combineren. Maakt niet uit, belangrijk is dat je zelf kunt uitmaken waar je met je leven naartoe wilt. Op tal van vrouwendagen wordt dit jaar na jaar in de verf gezet. Spaar ons alsjeblief van reactionaire Mansfields om ons op basis van sekse te zeggen wat ik meest voorbestemd ben te doen.

By the way, deze avond (*gisteravond, red.*) kan ik jammer genoeg niet op het debat bij De Buren aanwezig zijn. Ik heb kookles, omdat koken me, ondanks mijn sekse, niet in de genen zit.

Eveline Cortier, via e-mail

'A.u.b., mijnheer met enkelband, uw paspoort. Prettige reis'

Geachte minister van Justitie, Beste Jo Vandeuren,

Dat u van de strafuitvoering een prioritaire aandachtspunt zal maken, kan ik alleen maar toejuichen. Dat de eerdere opgelegde straffen en de voorwaardelijke invrijheidstelling van de drie verdachten op de moord van Kitty Van Nieuwenhuysen volgens de wetten werden nageleefd, hebben we te aanvaarden.

Het is begrijpelijk dat er vragen rijzen over hoe het trio tot deze daad kon overgaan, terwijl ze voorwaarden kregen opgelegd. Dat een politieagente op zo'n manier wordt neergemaaid, schreeuwt om zware straffen voor de daders. U stelt nu voor om veroordeelden tijdens hun voorwaardelijke invrijheidstelling te laten controleren door de politie. U vraagt dat ook voor daders die uitstel van straf krijgen of in afwachting van hun proces worden vrijgelaten.

Ik moet even slikken. Laat ik maar meteen bekennen dat ik ook slachtoffer ben in een zaak. Ik heb op die manier al veel over de gang van zaken bij Justitie geleerd. De privacywet en het feit dat mijn dossier nog hangende is gebieden mij niet in detail te treden. Wel kan ik kwijt dat de beklagde in mijn zaak, na twee keer internationaal te zijn gearresteerd voor andere feiten tijdens zijn elektronisch toezicht, erin is geslaagd een internationaal paspoort te regelen, zijn visum naar het land

waar hij opnieuw naar wilde vluchten plus een vliegticket. Hij liet mij tijdig weten: 'Ik heb een vlucht geboekt op 26 oktober, 17uur40 met Turkish Airways, seat 23b. Tot daar uw klacht.' De politie kwam er achter dat de man inderdaad een vluchtroute onder enkelband had uitgestippeld.

Strafbaar, denkt u? Ontsnappen is niet strafbaar. Uit een rondzendbrief van uw voorganger blijkt zwart op wit dat gedetineerden onder elektronisch toezicht, penitentiair verlof en onder voorwaarden niet moeten worden doorgegeven aan Buitenlandse Zaken. Sterker nog: diezelfde brief, van Laurette Onkelinx, zegt dat de magistraat pas bevoegd wordt nadat de persoon zich aan zijn straf heeft onttrokken. Met andere woorden, meneer Vandeuren, ook onder penitentiair verlof of onder 'voorwaarden het land niet te verlaten' kun je je rustig naar het loket van je gemeente begeven en een internationaal paspoort vragen. De databank die de gemeente vroeger kon raadplegen om het strafblad te controleren, werd opgedoekt wegens niet accuraat. Als alternatief werd een zoveelste rondzendbrief in het leven geroepen. Later bleek dat de beklagde in mijn zaak

helemaal geen recht had op elektronisch toezicht. Er was namelijk nog een andere zaak hangende, bij een ander parket. De dienst 'Individuele gevallen' die zich buigt over deze toelatings, was daarvan niet op de hoogte. De beklagde kreeg het recht op enkelband omdat hij werk had gevonden. Dat hij werkte bij iemand die geen onbekende is bij het gerecht kon de justitieassistentie niet deren.

Ook bij de verdachten van Kitty bleek een arbeidscontract snel gevonden. In het criminele milieu wordt het al snel op een akkoordje geegooid in ruil voor gedane zaken.

Vandaag worden meer en meer vonnissen door de correctionele rechtbanken of arresten door de Hoven van Beroep uitgesproken met straffen van vijf jaar effectief én meer zonder onmiddellijke aanhouding. In de entourage van de beklagde zaten daders met straffen van zes jaar en meer, wegens heling, drugsfeiten, illegaal wapenbezit en doodslag. Zij moesten niet (onmiddellijk) naar de gevangenis. Sterker nog: twee van hen verdienden hun boterham door een grootschalige autozwendel nadat deze straffen werden uitgesproken. Een bevel tot vangenneming bleef evenwel uit.

Nog al te vaak worden straffen, uitgesproken in verschillende gerechtelijke arrondissementen, niet opgeteld. En met de overbevolking denkt elke magistraat dat voor een straf van enkele jaren nog wel even kan gewacht worden om tot de strafuitvoering over te gaan. Een van deze

die eigenlijk in strafuitvoering hadden moeten zitten of net werden vrijgelaten. Vaak stellen zij een pv op bij iemand die zijn voorwaarden niet naleeft maar krijgt dat geen gehoor bij het parket. Of doen zij al het nodige bij een crimineel feit: verdachte verhoren, pv's opstellen maar de

Saskia Van Nieuwenhove over uitwassen bij de voorwaardelijke invrijheidstelling

Saskia Van Nieuwenhove is freelance journaliste

U moet eens vragen bij de politie hoeveel daders zij betrappen die eigenlijk in strafuitvoering hadden moeten zitten of net – al dan niet onder voorwaarden – werden vrijgelaten

daders kreeg wel een briefje 'gelieve u aan te melden bij de strafinstelling om uw straf uit te zitten'. Na een dag werd hij echter vrijgelaten: 'schorsing van de strafuitvoering in afwachting van het elektronisch toezicht'. Zo lopen er op het moment honderden rond. Zonder enige controle en begeleiding.

Ik blijf voorstander van alternatieve straffen, tweedekansrecht van ciminelen na strafuitzetting en geen tergend lange voorhechtenissen. Alleen moet u eens vragen bij de politie hoeveel daders zij aantreffen bij inbraken en geweldplegingen

onderzoeksrechter beslist: 'hij kan beschikken'.

Ik vrees dus niet dat het hele zootje is opgelost door deze mensen nog meer bevoegdheden in hun schoenen te schuiven. Eén ding heb ik door mijn klacht geleerd: te weten dat bij de politie mensen zitten met een hart die met professionele afstand je steeds te woord staan en hun werk doen. Ik wens u moed, minister Vandeuren. U erf een pak meer etter dan enkel de te zwakke controle op mensen die onder voorwaardelijke invrijheidstelling rondlopen.